

Bijzondere bergwandeling Fochteloërveen

Auteur: Marycke Naber

Weperberg, Fochteloërveen

Vanaf de voormalige vuilstort Weperberg heb een mooi uitzicht over de wijde omgeving. Daarna loopt de route door het voormalige kamp Ybenhear, vervolgens door het prachtige natuurgebied Fochteloërveen op de grens van Drenthe en Friesland terug naar de bushalte bij de horeca.

nnDit is een van de wandelingen die volgend jaar verschijnen in een gids van Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. Vooralsnog zijn ze te downloaden op www.naberpaden.nl, onder de rubriek Bijzondere bergwandelingen.

nnDeze wandeling is goed te combineren met een bezoek aan het door de Maatschappij van Weldadigheid gestichte Veenhuizen met onder meer het Nationaal Gevangenis museum. Zie veenhuizenboeit.nl.

Routebeschrijving

Start: bushalte Weperpolder, Het Goudmeer. Afstand 17 km

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bus.

- Vanaf de bushalte loop je, komend van Assen, over het fietspad in de rijrichting van de bus. Op nr. 13 bevindt zich boerderij Nieuw Weper uit 1921.

Je bevindt je in de gemeente Ooststellingwerf. De Stellingwerven in het oosten van Friesland hoorden tot 1504 bij Drenthe. Vandaar dat er (tot de jaren zeventig van de vorige eeuw) een Nedersaksisch dialect, het Stellingwerfs, werd gesproken.

1. Ga vlak na de bocht naar rechts de 1e asfaltweg LA (t.h.v. nr 12). Na de bocht naar rechts kom je uit bij de Weperberg.

Deze is tussen 1970 en 1994 in gebruik geweest als stortplaats voor huisvuil uit de provincie Friesland. Daarna is hij op natuurlijke wijze ingepast in het landschap. Naast de bult bevindt zich een waterzuiveringsinstallatie. Daar wordt ook het afgevangen afvalgas verbrand in een gasturbine, waarna de geproduceerde elektriciteit wordt teruggevoerd in het net. Met de vrijgekomen warmte worden de gebouwen verwarmd.

- Loop via het schelpenpad de berg op. Bovenop pad naar links negeren. Loop aan het eind RA en LA om het kunstwerk Útsjochpunt van Ids Willemsma heen.

Dit is ter gelegenheid van de voltooiing van het wandelpark in 2004 bovenop de berg geplaatst. Het lijkt een soort afvalmolen. Door een kijkglas is het afval te zien van de moderne mens. Bij helder weer heb je een prachtig uitzicht: in het oosten het Fochteloërveen met daarachter Assen, in het zuidoosten de televisietoren van Smilde. In het noordoosten zie je het Gasuniegebouw in Groningen en in het zuidwesten het Friese Oosterwolde.

- Paden naar rechts negeren. Aan het eind loop je langs de waterzuivering. Ga aan het eind LA en RD over het smalle pad langs de bosrand.

2. Ga aan het eind RA, een klinkerweg, en vlak voor de 1e weg naar links LA over het graspad langs het weiland. Dit buigt aan het eind naar rechts.

- Ga bij de asfaltweg LA en na de bocht naar rechts de 1e asfaltweg LA, tussen de bakstenen pijlers van het oude toegangshek van kamp Ybenhear.

Als aandenken aan de joodse dwangarbeiders, van wie na de oorlog slechts een handjevol terugkeerde van de vernietigingskampen, heeft de Stichting Joodse Werkkampen er een monument geplaatst, met een tekst van Jacqueline van der Waals.

Het kamp was in eerste instantie aangelegd in het kader van de werkverschaffing. Vanaf voorjaar 1941 werden er wat oudere werkloze mannen te werk gesteld in het aangrenzende Fochteloërveen. Vanaf 1 juni 1942 kwamen joodse dwangarbeiders voor hen in de plaats. In opdracht van N.V. De Drie Provinciën, onder leiding van de Nederlandsche Heidemaatschappij, werd turf gestoken. In de herfst rooiden ze aardappelen in de buurt.

Net als in de andere werkkampen kwam de ontruiming van Ybenhear in de nacht van 2 op 3 oktober 1942 totaal onverwacht. Na het vertrek van de joden werd het kamp bewoond door moeilijk opvoedbare jeugd, later door ongeveer veertig hongerkinden uit het westen. Direct na de bevrijding werd Ybenhear volgepropt met NSB'ers. Daarna was het zogeheten Friese Bataljon Indië in het kamp gehuisvest en vanaf 1951 werd het bewoond door Molukse ex-KNIL-militairen en hun gezinnen.

Eind jaren zestig is het kamp afgebroken. In het huidige natuurgebied liggen nog fundamenteën, waterputten en andere tastbare bewijzen ervan.

- Ga het 1e bospad LA. Je passeert een vlaggenmast, afkomstig van het nabijgelegen Kamp Oranje. Op deze plek werd in de Molukse tijd dagelijks de RMS-vierkleur gehesen.

- Ga aan het eind van het pad LA over het betonfietspad dat een dijkje opgaat. Ga bij de driesprong LA. Je loopt door het Fochteloërveen.

Het 2500 ha grote gebied is een restant van het uitgestrekte Drents-Friese hoogveengebied. Dat is sinds 1660 grotendeels afgegraven, met name de Smilder venen aan de Drentse Hoofdvaart. In het Fochteloërveen werd pas laat een vrij beperkt kanalenstelsel aangelegd, zodat veel veen is blijven liggen. Sinds 1938 is het in bezit van Natuurmonumenten. Om de groei van het nog bestaande hoogveen te bevorderen is het gebied vernat door de aanleg van damwanden, het dempen van sloten en het plaatsen van stuwen. In 2001 heeft er voor het eerst in 250 jaar een succesvol broedgeval van de Europese kraanvogel plaatsgevonden.

- Ca. 750 m na de haakse bocht naar rechts loopt links een pad naar een uitzichtpunt over het Kleine Veen.

3. Ga daarna het 1e halfverharde pad RA, aan het eind daarvan RA, een smal pad naar de onbemande informatieruimte van Natuurmonumenten.

- Loop langs de linkerkant van het gebouw naar de asfaltweg, daar RA. Ga na ruim 1 km in de bocht naar rechts LA over het fietspad.

NB Voorbij de bocht naar rechts bevindt zich links een vogelkijkhut aan de Brunstingerplas.

4. Na de bocht naar links ga je RA over het smalle pad. Ga het 1e pad RA langs de sloot. Steek deze over via een dam en ga aan het eind RA over het fietspad.

- Aan je rechterhand staat een grenspaal, met aan deze kant het wapen van Friesland, aan de achterkant het wapen van Drenthe (Maria met het kindje Jezus).

- Ca. 150 m na het begin van het bos ga je LA, een karrenspoor. Ga ca. 1 km na de haakse bocht naar rechts het 1e karrenspoor LA.

5. Ga bij het water LA. Steek de dam over en loop verder langs de rechterkant van het water.

- Na de haakse bocht naar rechts loop je langs de grens tussen Drenthe en Friesland. Links staat een wit-zwarte grenspaal.

- Ga vlak na het fietspad LA over de zandweg evenwijdig daaraan. Deze gaat over in een betonweg. Ga bij het kruispunt RA (Weperpolder).

De particuliere Hauler-Weperpolder kwam tot stand in 1852. In dat jaar sloten gecommiteerden van de Compagnons der Opsterlandsche en Ooststellingwerfsche Vaarten en Veenen en eigenaren van het Weperveen een overeenkomst tot vervening en ontginning van hun bezittingen. Bepaald werd dat de noodzakelijke waterstaatkundige werken op kosten van beide partijen zouden worden uitgevoerd: de aanleg van polderdijken, het graven van waterlossingen, de bouw van een watermolen met molenaarswoning en de aanleg van een sluis met sluiswachterswoning. Ter bekostiging van een en ander mochten de Compagnons maalgeld heffen en 'schietgeld' innen van te schutten schepen.

- Ga ca. 100 m voor de voorrangsweg LA door de fietssluis en over het fietspad. Ga na de tennisbaan LA en meteen RA.

- Na de bocht naar links ga je RA over het voetpad. Ga voor restaurant Het Goudmeer RA, aan het eind van het tegelpad LA, aan het eind daarvan RA naar de bushalte.

Praktische informatie

Landelijk gebied, heide met veenplassen. 65 % onverhard

Eten en drinken

Restaurant Het Goudmeer, Weperpolder 33a, Oosterwolde, 0592 857 160, goudmeer.nl

Overnachten

Hotel-restaurant Bitter en Zoet, Hospitaallaan 16, Veenhuizen, 0592 385 002, bitterenzoet.nl

Openbaar vervoer

Bushalte Weperpolder Het Goudmeer, lijn 114 Assen - Leeuwarden. Niet op zondag!

Parkeren

Parkeerterrein bij restaurant Het Goudmeer

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/bijzondere-bergwandeling-fochteloerveen/18963/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'De mooiste landgoedwandelingen Salland' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen in het afwisselende Salland, van Ommen tot Diepenveen en de Sallandse Heuvelrug. Naast recente foto's van natuur en cultureel erfgoed bevat de wandelgids historische afbeeldingen van de meeste landhuizen. Tevens heeft Marycke per route bewoners ofwel beheerders van een landgoed geïnterviewd. De gids is te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50